

Freske na svodu ~~in~~ v prezbiteriju rokoko ornamentika, 4 evangelisti, 4 cerkveni početje in v 3 polju deljeno M. vnebovzetje. Slike istega mojstra kot v kupoli v gradu v novem celju.

V prezbiteriju visita v lepih okvirih sliki sv. Dominika in sv. Frančiška ~~asav~~(?), če ni kdo drugi. Zdi se, da od istega mojstra, kot freske na stropu.

Krasen vel. oltar, sijajno zlatenje in rezbarija

Stele, XXXVIII, 18.7.1926, str.38.

Na glavnih vratih letnica 1773.

plastike vel.oltarja izredno bogate v gubah, toda ne preveč razvihrane.

Zadnja stranska dva oltarja Janez in Pavel, kipi ~~z~~ 2 mučenic zelo efektni, toda ne istega dela kot vel.oltar. Enak je oltar sv.Florijana in Urbana. Sliki Metzingerjevski (Gesor ??) bolj stilni izraz Potočnika.

Cevc, Zap. XX., str.13

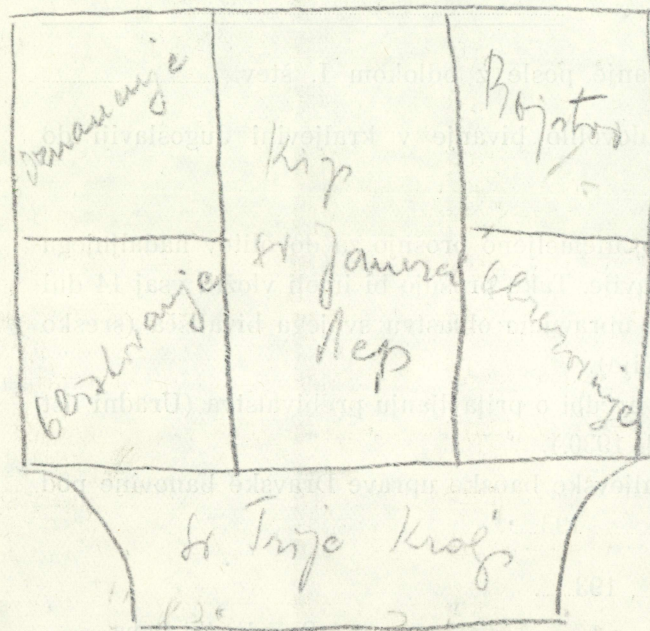
30.V.1950

Sv. Frančišek na sliki - Umiranje sv. Frančiška, ki visi v kapeli na žen. strani ž.c.v. Žužemberku, spominja (obraz) na Goetzlovo sliko v Petrovčah.

Glej pod ~~Žužemberk~~, str.1.

Stele, LXII, 22.9.1924, str.9-11

Drugi stranski oltar na ženski strani najstarejši doslej meni znani barok pri nas. Predela s sliko, na tem trodelni glavni del v niši sedaj kip sv. Janeza Nep. iz sr.18.stol., gotovo prvoten tudi kip. Vrh - s sv. Trojico(slika) delo sr.18.stol.prav tako oba zastora, ob straneh krili, srednji niši sta navpično dvodelni in vsebujeta slike na les.

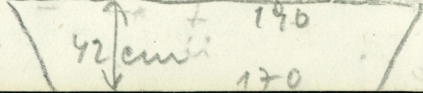

S to sliko je tudi datiran slog slike pri sv. Astarini, ki močno nanjo spominja. Važna je ~~tudi~~ slika tu, ker je datirana Na predeli je na desni grb in letnica MDC X MDCV, na levi pa grb in napis: Rdvs ac nobilis vir Dñs Michael Schega Archidi aevnvs Pathalis Savinae & serenissimi Principis Ferdinandi Archiducis Austriae Consiliarius & Parochus Saxenfeldensis ac Gvettendorffensis hoc opus fieri fecit Anno 1605. V sliki so sv. trije kralji na levi na podstavku zapisano:

REV : Ano 1755. Na desni pa tudi na

podstavku Mathias Plainer fecit

velika

ostale 41 x 59 cm

Kolorit in obdelava skor kot v cerkvi sv. Katarine, sv. Jožef naravnost soroden po tipu in kretnjah tudi stari kralj. Velikost igra zelene rdeče samo z ru mena je ostanek prejšnjega štadija . Toni izredno nežni, posebno v zgornjih slikah, roza, rumena, plava, olivna. Persp. in kompozicija pri Oznanenju, rojstvu in darovanju v diagonali vselej od srede ven. Levi dve proti levi, desni proti desni. Nemška renes. v tipih in koloritu.

Stele, LXIII, 13.5.1924, str. 34-36.

Slike v Petrovčah so delo istega slikarja, kakor v Novem Celju. Olimlju, Trški gori pri Trapini. Glej pod Trška gora - list. 1, 2.

Stele, LXXIX, 27.9.1933, str. 40-43.

Freske v prezbiteriju v Petrovčah delo istega mojstra kot stropne freske kapele gradu Novo Celje. Glej Novo Celje - grad, list. 2-3.

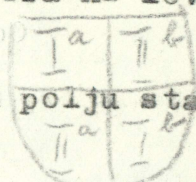
Stele, LXXXIII, 2.4.1932, str. 1-3.

Freske na svodu prezbiterija ž.c. v Galiciji delo istega mojstra kot v Petrovčah. Glej pod Galicija - list 1.

Stele, LXXXIII, 2.4.1932, str. 4.

Zadnji oltar na evang. strani iz 2. pol. 18. stol., prav dobro delo, spodaj slika sv. Urbana (papež z grozdem) in sv. Florijana, pl. o. ima na levi spodaj podpis Joseph Gotzel pinxt (sic!) 1803. Layerjeskni so samo angeli ob božjem očesu nad svetnikoma. Obdelava in tipi različni. Karakteristična roza, rdeča barva,

kolorit ima nek umazan ton. V atiki slika Mar. oznanenja, nedvomno tudi njegov. Po Kremser-Schmidt, vendar obdelava in tipi drugačni kot pri Lajerju.

Plainerjev oltar: srednji na že. strani. Napis na podstavku stebra na levi je sledeč: *REV: Ano* 1755. V ovalu na levi grb kombiniran iz 4 polj Ia, b, vodoravno razdeljeno v 3 polja, rdeče-belo-rdeče. Na rdečem polju sta na križ položena 2 ključa, ki ju na križišču pokriva bel pas.

IIa, na zlatem polju pol srebrnega orla (leva) oz. desna heraldično) na prsih ima belo-rdeče šakiran polumesec.

IIb, isto, samo da je leva polovica. Nad grbom čelada z ovratjem. Ozadje in okvir tvorijo bogato belo-rdeče-zlato list vje. Na vrhu krona s tremi trni, nad njo 2 črni peruti, med njima pa dvoje prekrižanih ključev. Pod grbom napisni trak.:

Rtius ac nobilis vir Dñi Michael Schega Archidiaconus pathalis Saviniae

Serenissimi Principis austriacae Consiliarius parochus Saxenfeldensis ac Guettendorfensis, hoc opus fieri fecit anno 1605.

Na desni v ovalu 4 grbi. Goraj vodorovno trideen rdeče-belo-rdeče. Spodaj na levi na olivno zelenem polju bel, desno se vpenjajoč pav ter 3 ognjeni iz ust, iz ušes in izpod repa, srednji navpično dvodelen. Na levi (herald.) desni!) na zlatem polju trije črni v desno tekajoči panterji z ognjem iz žrela, na levi (heraldično) tridelno v navpični smeri pasovi rdeče-belo-rdeče.

Desni grb ima na belem polju (zelenkastega-srebrnega) enoglavega orla) z rdečim jezikom in polumescem, rdeče, bel šakiranim čez prsi.

Pod grbi napisni trak z letnico: M.D.C.V. 'se slike močno prevlečene s firnežem.

Slikano je na belo podlago. Koliko je pri restavraciji preslikaneg, ni mogoče določiti na oko. Na vsak način je marmoriranje na desno in levo novo.

Slika Mar. Oznanenja: na desni klečeča Marija, na klečalniku, deloma pokritim s prtom, čitajoča knjigo. Klečalnik ima zadaj naslonjalo, kakor klečalne klopi. Nad njim baldahim z olivno zelenim zastorom, pred klečalnikom vaza z vijoličastimi cvetlicami. Na desni na belakih angel z burno kretnjo, v levi lilijo, desno divgnjeno. Nad njim v vencu oblakov sv. Duh, od katerega izhajajo žarki k Mariji.

Obiskovanje: arhitektura arkad s platformo v ospredju, k kateri vodijo na levi stopnice. Na desni pogled na prespekt. postavljene stavbe na desni pogled v pokrajino s stolpom in obzidjem s cinami. Iz ozadja proti stopnicam prihaja Jožef s potno palico. Na platformi Marija in Elizabeta, držita se za roke. Marija dela z desno gest govorjenja.

Rojstvo: Arhitektura podrhtih arkad, h katerim je pritrjena slamnata streha, skozi arkade pogled v pokrajino. Pred arkado pod streho kleči na levi Marija in sklepa roke v molitvi, v ospredju stoječ Jožef. Na desni malo v diagonalo postavljeno na pleteni podlagi napravljeno ležišče z detetom, zadaj živali, okrog kleče 3 angeli.

Obrezovanje: arhitektura, ki d pušča skozi arkado na desni pogled na nebo v ozadju. Pred arhitekturo na levi tron pod baldahimom. Na tronu sedi star mož z

in drži nago dete nad krožnikom, ki ga drži služabnik. Na desni pred njima kleči brezbrad mož z nožem v desni, ki vrši operacijo. Zadaaj Marija v spremstvu 2 žena. Karakteristične barve, plivno zelena, umazano roza, rdeča, rumena in sinja. Ozadja so slikana sinje v sinjem karakter. kompozicija sv.3.kraljev spredaj na kateri se nahaja v sredi bogata arhitektura s stebri, k kateri je na levo prizidana štalca. Med stebri kamnita klop brez naslonjala, na nji sedi Marija in drži na desnem kolenu stoječe dete na blazini. Vete blagoslavlja. Na levi za Marijo Jožef, ki se naslanja na palico. Na desni in levi kleči po en kralj in nudi dar. Na desni kleči paž v karakteristični noši, ki drži krono, na levi majhen paž, držeč vleček starega kralja. Malo na levo za starim kraljem pravtako pokleka zamorski kralj z bogato ppremljeno veliko školjko. Njegov plašč drži zadaj paž. Na desni in levi zaključuje ospredje temna kulisa arhitekture, ki jo seka okvir. Nad poslopjem v sredi in to se odpira na obeh straneh pogled v globino, na levi pokrajina z gorami in mestom. Na desni na notranjost mesta z okroglim temeljem in Trajanovega posnemajočim stolpom. Bližje sorodnosti s sliko sv.Cecilije v Celju ne morem konstatirati. Sorodna je kompozicija, poraba in forma arhitekture. Obdelava je pa tam skoro bolj določna in tu ni nikjer sledov onih naštudiranih dekorativnih gob ob nogah sv.Cecilije. Ta obdelave je bolj sumarična, posebno pa je kolorizem mnogo jačji. Kolorit je potomec nem.renes. Karakteristične so posebno lahne, skoro prosjane sence in roza obleki angela Oznanjenja ali Marije v Obiskovanju. Sploh je kolorit sem in tja skoro rokokojski in gre nekaj

mogoče na rovaš popravljajca.

Stele, C, 29.7.1924, str.5-11.

Pl.o. slika iz gradu Zalog(baronica Button). Novo platno, pravokoten, bogato rezljan barokizirajoč okvir, ohranitve vreden. Zelo drobne krakelire in še drobne retuše. Spodaj v sredi slika poškodovana od sveče do pribl.25 cm.

Vis.128, šir.95 cm.

Slikana zelo tanko. Manjše poškodbe v srednjem delu na Marijini obleki, desno od otroka. Mestoma so majhni deli barve odpadli.

V sredi kompozicije sedi M.b. s telesom obrnjena v diagonalni od desne proti levi. Izpod obleke se izražata obe kolena. Na levi stoji na plavem plašču, porgrnjenim čez nek predmet golo dete, ki ga mati opira z desno in se naslanja na njena nadraja. Levo od deteta se prikazuje bela zavezana vreča na kateri z desno stoji Janez odet v kožo. Z levo se opira na Marijino desno ramo, z desno(s stegnjenim kazalcem) pa kaže na Jezusa. Glava sklanja nazaj. Putti se prikazujejo izza Marijine rame. "evica Marijina počiva sproščeno na levem kolenu. "a desni strani zaključuje kompozicijo 2 putta. Prednji ob robu je viden od hrbta in odet v olivno zeleno blago. Drugi levo od njega je gol, se z desno oprijemlje njegove leve roke, s katero ta drži blago pod levim bokom. Desni zavzeto gleda drugega, drugi pa z Corregievsko milino opazuje Jezusa. Marija, dete in Janze imajo nimbe, angeli ne. Marija je oblečena v rdečo suknjo s precej globokim vodoravnim izrezom pod vratom. Izpod te je tesno prilegajoče se suknje se kažeta ramena rokava. Modri plašč pokriva samo njeno desno koleno in vsa tla srpedaj z nekako pručico na levi vred, kjer stoji dete. Na tleh na levi leži skromen Janezov križ. Na glavi ima precej nazaj potisnjeno tenčico, ki pada čez desno ramo na rsi. Nad skleno je simetrična na obe strani vzdignjen zelen zastor, ki ga deloma razkriva putto za Janzom. Z desno sega do roba slike v senci v kotu. "evo pa dviga na teme sklonjene glave.

Slika je popolnoma preraphaelitovska in Corregievsko milina v srednji skupini,

Marija in dete komponirana v trikotu.

Okvirna kompozicija s putti pa je posebno manieristična.

Stele, CXII, 12.3.1954, str.1 -2.

Cerkev je dobila l.1651 nov oltar. Prvotno bi morala dobiti cerkev oltar, ki je sedaj v c.sv. Ané v Vrheh. (Laško)

Ign.Orožen: Jas Dekanat Schallthal, 1.1884, str. 549.

Prvotno malo cerkvico je dal prezidati brumberški baron Ferdinand Miglio ol 1650, le prezbiterij in zvonik sta ostala prvotna. Ljudsko izročilo o gradnji te cerkve pravi, da je cerkev postavil Miglio v zahvalo, ker se je vrnil zdrav iz vojske.

Nov križev pot po Fährichu naredil Brollo iz Gemone na Laškem.

Zg.Danica, 1.1870, str. 225.

Freske v prezb. nedvomno delo "žalskega mojstra". Povsem identični so putti (obrazi, telesa; včasih kot na sliki sv.Dominika v Št. Petru.) Posebno značilni so v prvi traveji nad vel. o.Karnat odraslih, zlasti moških oseb teži v olivni ton, kar je značilno. Zgovorji posebno figuri sv.Hieronima in Avguščina(?) na južni strani oboka v srednji traveji. Dovolj zalomljene draperije vendar manj kot v Novem Celju na veliki sliki desno v sredi. Istega mojstra sta tudi slike na sv.Dominika (po Metzingerju??) nad portalom severne zakristije (pl.o.) in svetnika z gorečim srcem in križem v romarski obleki nad južno zakristijo. Z neba se spuščajo putti. 8 križcev. Kateri je ta svetnik?

Oliven karnat na obeh oljnatih slikah. Posebno neznani svetnik popolnoma "žalski". Zadaž delno vidna krajina, pri Dominiku pa je ni.

Veliki oltar, okviri sv. Dominika in pendantsa so delo delavnice novoočeljskih kipov.

Cevc, XXII., 28.3.1954, str. 3-3'

(Pletrowich)

Filiala, posvečena Materi Božji. Fara Zalec.

Orientacija pravilna, cerkv leži v sklopu naselja v ravnini.

Valvasor: Ehre des Herzogtums Krain IV, p. 360.; Orožen Ign.: Bistum und Diözese Lavant III., Marburg 1880; Vrečar Rajko: Savinjska dolina, Zalec 1930. p. 111-116.; dr. A. Stegenšek: Slike na obliki župne cerkve v Kamnici pri Mariboru. Ljubitelj kršč. umetn I. 1914. p. 76-82., župna arhiva v Žalcu in Galiciji (Matohova kronika). Kollmann: Maria von Pletrowitsch. Grazer Aufmerksam 1819 nr. 100 in Steir. National Kalender za leto 1848. Koservatorsko poročilo ZUZ IV,; Marolt M.: Dekanija Celje II, Maribor 1932

Cerkev je triladijskega bazilikalnega koncepta s po 4 kapelami ob straneh, ima 3/8 zaključeni prezbitერიj, v kotu med ladjami in prezbitერიjem na severu zvonik, na jugu pa zakristijo z oltarorijem. Gradnja je kamenita, ometana; streha opečna sedlasta, strešasta in pultasta; zvonikova čebulastolaternasta, pločevinasta.

Zunanjščina: Stavba učinkuje zelo monumentalno, zlasti njeno pročelje, kater ob krilih nadaljuje ograja pravokotnega obzidja, ki stavbo s strani in ozadja oklepa. Pročelje ladje je prilagojeno zunanji razdelitvi prostora v troiladijski bazilikalni videz in je pred glavno ladjo višje kot pred stran-

skima. Srednji del pročelja, odgovarjajoč širini glavne ladje, ima ob vsaki strani močan in visok podstavek, ki nosi po dva pilastra, katera oklepata ta srednji del. Med tema podstavkoma je širok, visok in kamenit portal. Vhod v ladjo je polkrožno zaključen: polslopa nosita zaključni lok. Vrata so lesena, rezljana in imajo v zaključnem polkrogu ornamentalen napis, Marijino ime in letnico 17-73. Kot okvir nosita dve pošev, k pročelni smeri stoječi voluti profilirano ogredje, ki se v sredi segmentno dviga. Nad portalom je polkrožno okno s členovitim okvirom in segmentnim profiliranim čelom. Nad pilastri in tem oknom je močno profiliran trikotni timpanon srednjega dela pročelja. Pročelni strani stranskih ladij sta nekaki krili spodnjega srednjega dela pročelja. Ti krili imata ob robu 2 manjša pilastra na šibkejšem podstavku. Nad pilastri vodi k srednjemu delu dvojni profiliran zidec. V stranskih ladij vodita preprosta pravokotna portala, nad portalom ovalni okni. Nad zidcema krilnih pročelij pričinja dekorativni zaključek celotnega pročelja, ki izhaja najprej iz močne kamenite volute, se zlomi, nato vodoravno k srednjemu delu, kjer se s steno dvigne do kotov trikotnega timpanona in od tod ponovno navpično, preide v močno konvno voluto, se vodoravno zlomi in zaključi na vrhu v rahlem šilastem loku. V tem srednjem, vrhnjem delu pročelja nad trikotnim timpanonom, je mala ovalna odprtina. Na vrhu pročelja je pritrjena pločevinasta figura, MB, nižje doli levo sv. Ane, desno sv. Joahima.

V stranicah stranskih ladij so po 4 pravokotna okna, vmes povsod 2 gladka pilastra. Enako je razčlenjena nad stranskima ladjama glavna ladja, ki ima pod streho močan zidec. Ob desni stranski ladij so vidni peterostrani podstavki na enako prirezanih temeljih. Ohranjeni so še 4 taki podstavki na enako prirezanih temeljih v enakih razdaljah. Iz teh podstavkov so se dvigali brez dvoma nekoč ob stranskih ladjah prejšnje gotske stavbe polstebri kot opore.

Prezbiterij je mnogo ožji od ladje, okrog njega se vije podzidek. Ob

oglih ima tričlenske opornike. V višini prvega člena teh opornikov se ~~vije~~ kamenit ~~zidec~~. Stene prezbiterja so nižje kot stene glavne ladje, streha pa bolj strma in doseže v slemenu višino ladjine strehe. V petih stenah prezbiterja so pravokotna okna, nekdanji šilastoločni zaključki pa so razidani.

Zvonik je s pasovi razčlenjen v 5 nadstropij, od katerih sta spodnje in vrhnje nadstropje višji od treh srednjih, ki so enako visoka. Podzidek se od prezbiterja sam nadaljuje tudi ob zvoniku. Z vzhoda vodi v zvonik preprosti vhod. V 2. nadstropju so na severni strani profilirane troločne zaključene linice, v 3. na vzhodu ozka šilasta, na ajdovo zrno prirezana lina v 4. pa zopet na severni strani profilirana, polkrožno zaključena in s krogovičjem opremljena lina. Zgornje line v 5. nadstropju so kamenite, polkrožno zaključene in prirezane na ajdovo zrno. To nadstropje zaključuje vodoravno okoli zvonika tekoči pas, ki je reliefno okračen z motivom sekajočega se ostroločja. Podstrešni zidec se nad kazališči ure polkrožno boči.

Preprosta pravokotna zakristija, ki se nadaljuje iz desne stranske ladje ima pravokoten vhod in enaka okna.

Notranjščina: Ladja ima pri vhodu stopnišči na kor, ki ga podpirata 2 pravokotna slopa, je križno obokan in z ograjo nad loki valovito upognjen. Dvojni pilastri ob razčlenjenih slopih, oporah cele stavbe, so zvezani med seboj z dvojnimi polkrožnimi loki in delijo ladjo v 4 enake dele. Med pilastri vodijo polkrožno zaključeni prehodi v nizke stranske kapele. Nad pilastri se vije okoli cele ladje močan profiliran dvijni venčni zidec, prekinjen z visokimi vmesnim pasom. Nad zidcem, v sredi nad prehodi v kapele, so pravokotna okna. Ladja je svodena s 4 prečnimi kupolami. Prehod

ladje k slavoloku je izveden na vsaki strani v členoviti četrtekrožni steni; v svodu je ta prehod izpolnjen s prav tako členovitim polkrožnim lokovjem. Kapele so pravokotne, koti so izpolnjeni s četrtekrožnimi pilastri. Imajo pravokotna okna in so svodene s plitvimi kupolami.

Ladja in kapele so poslikane s freskami Jakoba Brolla iz l. 1875., ki so deloma ornamentalno dekorativnega, deloma figuralnega značaja.

Prezbiterij: Slavolok je polkrožno zaključen. S 3 redi pilastrov, zvezanimi s polkrožnimi loki, je deljen v 3 pravokotne in zaključni del.

Prvi del ob slavoloku in tretji sta svodena banjasto s sosvodnicami, drugi s plitvo kupolo na 2 sosvodnicah, zaključni s polkupolo. Levo in desno vodita preprosta vhoda v zvonico in zakristijo, višje zgoraj na vsaki vzdolžnici dvoje manjših pravokotnih oken, ki vežejo prezbiterij s prostorom nad zakristijo in zvonico. Ostala okna, pravokotna, v vsaki stranici ena, so znatno večja. Svod je poslikan s freskami.

Freske: Figuralno so poslikana vsa 3 pravokotna svodna polja, loki vmes pa s rokokojsko ornamentiko. I. polje ob slavoloku: poslikana ploskev je razdeljena s rokokojsko ornamentiko v večji medaljon v sredi in 2 manjša ob vnožju, približno na mestu sosvodnic. V srednjem medaljonu BOG OČE v živahnem poletu, s razprostrtimi rokami in razgibanim oblačilom. Obdajajo ga angeli. V levem medaljonu sv. Matevž. Bradati svetnik sedi na spodnjem robu medaljona, ki obenem naznačuje nekako odprtino skozi svod. Svetnikovo telo je zasukano v rahlem pregibu, obraz en face, v eni roki drži knjigo, nadaj angel. V desnem medaljonu sv. Marko, prav tako sedeč, s obrazom v polprofilu, ob njem izven medaljona lev. Razdelitev srednjega polja je slična, le da je srednji medaljon večji, stranska pa še bolj sličita dekorativno oblikovani odprtini v nebo. V sredi je upodobljena MB v nebeški slavi. Marija plove v nebeških višavah v živahnem pregibu s močno gubanim in od vetra razgibanim modrim plaščem, krog nje angeli, slikani v

mirnejših barvah in za temi še putti in angelske glavice. Pred levo odprtino sedita sv. Gregor v 3/4 en face, v bogatem papeškem ornatu, na kolenu drži z roko zaprto knjigo in poleg njega na desni sv. Ambrož, oblečen v razgiban ornat modre barve z obrazom 3/4 en face. Na desni sedita pred slikano odprtino Avguštin in Hieronim. Levi svetnik sedi v živahnem kontrastu z obrazom en face, na kolenih drži zaprto knjigo. Hieronim z obrazom en face ima pogled uprt v nebo, na ~~k~~^h kolenih drži odprto knjigo, poleg njega med obema svetnikoma na tleh kardinalski klobuk.tretje polje je enako izrabljeno kot prvo. V srednjem medaljonu skupina angelov, eden v živahnem pregibu dvignjen, ~~od~~^{et} v vihravo oblačilo, drugi kleči poleg njega in je naslonjen mirno k oblaku. Levi medaljon: sv. Luka sedi na spodnjem robu medaljona, njegovo telo je s prednjim delom obrnjeno h gledavcu, glavo pa ima zasukano na desno, da gleda v odprto knjigo, kamor piše. Njegov plašč je v s odnjem delu vihravo razgiban. Desno ob svetniku sedi vol. Na robu desnega medaljona sedi Janez Ev., golobrad, v živahnem pregibu, z vihravim oblačilom, glavo zasukano nazaj v desno stran, na levem kolenu drži knjigo, ob njem orel. Na zaključnem oboku je naslikana draperija, ki pada tudi po stenah navzdol in spada h kompoziciji velikega oltarja.

Oprova: Veliki oltar je lesen. Na trebušasti menzi stoji tabernakelj z ~~m~~^m masivnim baldahinom, katerega podpirata 2 masivni členoviti voluti, ima dekorativno razgibano streho, na kateri stoji kip MB z detetom. Ob tabernaklju 2 keruža, z volutah putta. Ta del stoji precej pred nastavkom, ki je prislonjen k stenam prezbiterja, tako da se vrši obhod okoli oltarja med tem prednjim delom in nastavkom. Nastavek raste na vsaki strani iz 3 stopničast razvrščenih členov podstavka. Na notranjih členih stojita stebra, ki sta spodaj kanelirana in nesita korintska kapitela, na srednjih kipa

Ane in Joahima, na krilih voluti s putti. Nad stebrom visok, v sredi prekinjen videc. Atiko oklepata voluti, v njej kip Boga v srebrnih oblakih, obz atiki nad stebroma nastavka voluti z angeloma. Oltarni zaključek z Marijinim imenom. Rokokojska ornamentika, girlande. Oltar je odlično delo sredine 18. stol.

Oltar v 2. levi kapeli: vidana trebušasta menza, lesena predela se lomi na krilih dvakrat v kotu 45° v ospredje. V nastavku slika o. pl. 80 + 142 cm, sv. Janez in Pavel. Svetnika v živahnih kretnjah stojita v krajini. Ozadje je zastrto z vihnimi oblaki, zgoraj božje oko. Na krilih nastavka pilastri s kipoma ~~M~~ Neže in Apolonije. Na ogredju keruba. Z volutami obdana atika je zaključena z gredo, ki se zgoraj segmentno boči, na vrhu Marijino ime.

V atiki slika o. pl. 65 + 65, zvonaste oblike, sv. Trojica. Oltar in sliki so boljše delo iz ca 1775.

- ✓ Oltar v 3. levi kapeli: trebušasta menza je vidana, sicer les. Ravno figurhalno poslikano predelo oklepata ob straneh voluti. Nastavek je ploskovit, ima v sredi polkrožno zaključeno vdolbino z dobrim kipom Janeza Nepomuka, ob straneh pa poslikani pravokotni krili, oklenjeni z vsake strani z 2 korintskima stebroma, stoječima na volutastih konsolah. Nastavek zaključuje ravna greda, ob nastavku zavesa. Zvonasto oblikovana atika ima ob straneh slikani voluti in na vrhu segmenten z zaključek z božjim očesom. V atiki slika o. pl. 55 + 70 cm, sv. Trojica. Kip v nastavku in atika s sliko so najverjetneje iz l. 1755, v ostalem pa je oltar iz l. 1605., ko ga je poslikal Plainer.

Opis Plainerjevih slik: olje, les. 1. Na predeli meri slikarija 190 + 43 cm. Razdeljena je na srednji oval s sliko Treh kraljev in zavzema večji del predele ter na 2 kroga z grbi in napisi. Vmesni prostor je izpolnjen z marmori-

ranim vzorcem. "Ilika Treh kraljev: v sredi sedi na klopi pred polkrožno odprtino, obdano s stebrom, MB pregibana v bokih, z eno roko gestikulira, v drugi drži razgibanega blagoslavljajočega Jezusa. Levo zadaj stoji Jožef, bolehalo oprt na palico. Na vsaki strani Marije kleči enkralj, ki nudi Jezusu svoj dar. Za desnim kleči paž s krono v roki, levi ima glavo nerodno zasukano v polprofilu k ospredju. Paž drži vlečko njegovega oblačila. Zadaj kleči Boltažar, ki drži v eni roki dar, z drugo pa kaže videz začudenosti. Paž v živahnem koraku mu nosi vlečko. Monumentalna arhitektura, pred katero sedi Marija, se nadaljuje na levi kot boren, s slamo krit hlev, za tem vodi pogled čez zidano ograjo na reko, grmičevje, mesto in gorovje. Na skrajnem levem robu podstavek s stebrom. Desno tvori podaljšek arhitekture polkrožen prehod, čigar krajni slop na robu tvori protiutež levemu stebri, skozi odprtino pa vodi pogled na dvorišče in tempeljske stavbe. Na podstavku krajenega levega stebra je napis: REV(?): A(tum?) 1755, na desnem krajnem slopu pa: MATHIAS PLAINER FECIT. V levem krogu je naslikan grb župnika Šege s perjanico. Pod grbom na napisnem traku napis: RDVS AC NOBILIS VIR DNS MICHAEL SCHEGA ARCHIDIACONUS E PATHALIS SAVIAE. SERENISSIMI PRINCIPI FERDINANDI ARCHIDUCIS AVSTRIAE CONSILARIUS. PAROCHUS SAXENFELDENSIS AC GUETTENDORFENSIS, HOC OPUS FIERI FECIT ANNO 1605. -

V desnem krogu grbi, pod grbi napisni trak z letnico M. D. CV. Profilacija je spodaj in zgoraj ter rastlinske volute na krilih tvorijo nekak okvir tej sliki. Na vsakem krilu nastavka sta 2 slike, nea nad drugo vsaka v velikosti 42 + 56 cm, vokvirjene so z ozkimi pozlačenimi okvirji.

2. Leva zgoraj: Marijino oznanjenje. Desno kleči na pošev postavljenem klečalniku, nad katerim visi perspektivno poglobljen baldahin, Marija, ki drži eno roko na prsih, z drugo pa odprto knjigo. Pred klečalnikom v r s cvetjem. Levo pred gostimi oblaki Gabriel v živahnem poletu, v eni roki

ima lilijo, z drugo kaže k sv. Duhu, od katerega lijejo žarki na Marijino telo.

3. Leva spodaj: Marijin obisk pri Elizabeti. Na stopnicah pred odprtino^{mi} arkađami stojita Elizabeta v mirni drži in Marija v živahnem pripovedovanju. Levo za stopnicami prihaja starček, Jožef. Desno je skozi odprtino vidno perspektivično poglabljeno stebrišče, levo dvorišče zaključeno z arhitekturami in obidjem, nad tem zadaj krajina in poloblačno nebo.

4. Desno zgoraj: Jezusovo rojstvo. Na levem robu slike stoji Jožef z začudeno gesto, za njim proti sredini kleči v čustvenem pregibu in s sklenjenimi rokami Marija, ob njej leži na pošev postavljeni, pogrnnjeni košari dete, okrog ležišča klečijo 3 angeli, za ležiščem pa stojita vol in osel. Za tem prizorom deloma porušena, odprta renesančna arhitektura, s katero pada proti ospredju raztrgana slamnata streha, v ozadju gričevje.

Desno spodaj: Jezusovo obrezovanje. Na prestolu z kxš baldahinom sedi na levi v ospredju zasukan duhovnik z detetom v naročju. Pred njima na desni kleči mlad mož levit, ki hoče z eno roko prijeti dete, v drugi pa drži nož. V sredi zadaj kleči belo oblečen mlad stražnik, držeč pod detetom krožnik. V ozadju arhitektura s polkrožno odprtino na desni, v sprednjih scenah svetle, brez močnejših kontrastov, na arhitekturah zadaj temnejše.

Oltar v 4. levi kapeli: vidana menza, sicer lesen, imitacija marmorja. Nastavek klasicističen, deloma rokokojsko ornamentiran. Atika je izvršena še v slogu 2. pol. 18. stol., vendar je sočasna z nastankom oltarja. Kipi Jožefa, Filipa in Simona so solidno rokodelsko delo. Oltar je iz l. 1855. Rokokojske svečnika.

Oltar v 2. desni kapeli: trebušasta, vidana menza, sicer les. Predelase na krilih dvakrat lomi v ospredje kot podstavek za kipa. Ploskoviti nastavek je le na krilih ojačen s pilastri, pred katerimi stojita kipa Jurija

in Martina. V nastavku visi slika Jožefa Götzla: Florijan in papež Marin, o. pl. form. 80 + 138 cm. V rahlo nakazani krajini stojita svetnika, katerih eden gasi hišo, ki stoji v sredi slike. Zgoraj temno oblačje, v sredini božje oko in 4 angelske glavice. Levo spodaj podpis: Joseph Götzel pinxit. 1820. Atika raste neposredno iz nastavka, je obdana z volutami in zaključena s šibko valovito gredo in medaljonom. V atiki slika Jožefa Götzla: Marijino oznanjenje, o. pl. form. 55 + 60 cm. Levo kleči Marija, desno za volutastim klečalnikom angel Gabriel v poletu, zgoraj oblačje, zgoraj sv. Duh v svetlobi. Oltar je skoraj točno povzet po oltarju v 2. levi kapeli.

Oltar v 3. desni kapeli: trebušasta menza, na njej bogate rezljani rokokojski okvirji za tablice. Na steni velik križ, ob njem freska MB, Janeza Ev. in Marije Magdalene. Je iz 2. pol. 19. stol.

Oltar v 4. desni kapeli: je enak onemu v 4. levi kapeli. Kipi Franca Ksaverija, Andreja in Marije. V medaljonu letnica 1855.

Prižnica: na ograji putti z znaki 3 božjih čednosti, reliefi Dobrega pastirja 12-letnega Jezusa v templju in Vstajenje. Na strehi kipi evangelistov in Krista, putti, angelske glavice, zavesa, zakasnela rokokojska ornamentika. Je iz konca 18. stol.

Križev pot, o. pl. ca 70 + 90 cm, na 14. postaji spodaj: O. A. M. D. G. GIACOMO BROLLO PINX. 1870.

Orglje so beneško delo iz l. 1796. Napis: RENOVATUM ANNO MDCCCXXXI.

6 Kropilniki: 3 nosijo letnico 1655, četrti v podobi školjke je iz l. pol. 17. stol. Kropilnik v zvonici ima napis: GEHE 16 + 45 BAS TICH.

Ostala oprava je novejša in brezpomembna.

Oprema: Slika Franca Xaverija, o. pl. 62 + 77 cm, svetnik do bokov, v roki

drži križ in palico, močno razgiban. Bogat rokokojski okvir. Je iz ca 1760^v.

Od istega slikarja je tudi slika Vincencija Fererija, ki je pendant' prejšni sliki. Svetnik v belo-črni redovniški kuti s perotmi, drživeni roki knjigo z napisom: Timete Deum et Dat^e Illi Honorem, z drugo roko kaže k višku. Sliki sta dobri deli in kažeta izvestno sorodnost s freskami na svodu prezbiterja.

Slika o. pl. Immaculata. Kopija od M. Šubica.

Banderi sta brez umetnostne vrednosti, enako ostala oprema.

Nagrobniki: v prezbiteriju.

1. Levo oltarja, kamen, 69 + 142 cm, listnat okvir, zgoraj napis, let. maj.:
SISTE ORA PRO ME NAM FUI QUO DESERIS QUOD SUM/ET SUM QUOD ERIS. Pod tem
napisom grb, okrog grba letnica 1726. , pod grbom nadaljevanje besedila:
ILUSTRATISSIMUS DNUS DNUS LUSTRA IMUNDUS/ S:R:I: LIBER BARO DE MIGLIO DNUS
IN BRUNBERG/ ET SCHOENBUCHER SACRAE CAESAREAE REGIAE/ CATHOLICAE ~~XXX~~
MAIESTATIS~~EX~~ COLONELUS EQUESTRI~~S~~/ SIBI HIC PER PESAS POST TOT OBSIDIONES ET/
CONFLICTUS CUM TRUCIS HUNGARIS ET GALLIS/ REQUIEM ELEGIT XIII IANUARY ANNO
DOMINI/ MDCCXXVI AETATIS SUAE 55.

Nad ploščo reliefni spomenik 90 + 45 cm z ~~znakini~~ znaki vojaške časti in
napisom: FORTIOR LEONE - SUB UMBRA TUA.

2. Desno ob oltarju, kovinasta plošča, 55 + 43 cm., napis:

PRAESENTIS, DUDUM SUBERNAT SACRARIA TEMPLI./ MAGNAEQUE EFFIGIES VIRGINIS
INTUS ERAT/ HIC ASPECTA PIUS. MIRATOR IMAGINIS ORA/ CERTE, AIT, HAE^c AURO
EST DIGNA PUELLA MEO/ EXEMPTAMQUE SUO DE PROMENS POLLICE GEMMAM/ INSERIT
ARRECTUM VIRGINIS IN DIGITUM/ NEC RENUIT DONUM PORRECTUS VIRGINIS INDEX/
SED CITO CONTRACTIS EXCIPIT ARCTISULIS/ QUOD BARO UT SENTIT; SERVA AURUM

~~xit~~ AIT, OPTIMA VIRGO/ PULCHRIOR IN DIGNITO, SIT MEA GEMMA TUO/ ~~ix~~ Baro Ferdinandus Miglio.

3. Pod gornjo ploščo je pritrjena druga kovinasta plošča v velikesti 70 + 50 cm. Na ploščo je pritrjen na vsaki strani kovan okostnjak s kosom in peščeno uro, v sredi pa portretno poprsje, pod poprsjem grb.

Spodaj so vrezani vojaški znaki, v sredi v četverokotu napis: HIC JACET ILLUSTRISSIMUS ET EXCELLENTISSIMUS / FRANCISCUS MIGLIO S:R:I: LIBER BARO A/ BRUMBERG, DOMINUS IN PRUMBERG ET SCHOEN/ BUCHL, QUI AB ANNO 1689 USQUE AD ANNUM 1752./ TRIBUS IMPERATORIBUS, NIMIRUM LEOPOLDO I^{mo}/ JOSEPHO I^{mo} CAROLO VI^{to} ET MARIAE TERESIAE/ IMPERATORICI ET REGINAE HUNGARIAE ET BOHE/ MIAE UT STRENUUS ET EXPERTUS MILES CONTRA/ DIVERSOS HOSTES AUGUSTISSIMAE DOMUS AU/ ATRIAE IN VARIIS PROVINCIIS ET REGINIS BONA/ ET MAXIMA SERVITIA PRAESTITIT ET SUB CAROLO/ VI^{to} PROMOTUS CAMPI MARECHALLUS LOCUM/ TENENS CONSI. LIARIUS AULICUS BELLICUS ET/ TRIBUNUS UNIUS REGIMINIS CATAPHRACTORUM/ OBIIT IN CAELIBI STATU LTIMUS FAMILIAE SUAE/ ANNO 1752. ~~ix~~ DECIMA OCTAVA FEBRUARY AETATIS SUAE 81.

Zvonik ima 3 zvonove: večji je okrašen z reliefi in festoni in se je preje nahajal pri Sv. Jožefu v Celju. Ima napis: DURCH das Feier bin ich geflossen Nicolaus Boset und Conrad Schneider in Cilly haben mich gegossen in Jar anno 1697. Ostala 2 zvonova sta iz Zagrebške levaonice iz l. 1947. Pred I, svetnovno vojno je imela cerkev zvon iz l. 1507. in 2 iz l. 1678., katera je ulil Nikolaj Urban Bosset.

Resume: Ker je grof Friderik Celjski l. 1442. predal svojemu sinu mlin ob Ložnici, ki naj služi ustanoviti kaplanije pri Naši ljubi gospe v Petrovčah, je takrat cerkev gotovo že obsotjala. Kako je ta cerkev izgledala, se danes ne da več presoditi, skoraj gotovo pa so njeni ~~oklepnikix~~ ostanki oporni polstebr.

Ob desni lajini vzdolžnici, ki bi kazala nastanek proti koncu 14. stol. Zvonik in prezbitarij sta nastala istočasno. Marolt domneva, da je prezbitarij v osnovi še od prve cerkve ter da so ga obdajali oporni polstebri, katere so šele v zač. 16. stol. nadomestili oporniki (na to naj bi kazal videc okoli prezbitarijeve zunanjsčine), kar pa ni povsem verjetno. Oblika zvonika, ki je v celoti enovita gradnja in koncepcija prezbitarija govorita bolj za nastanek v začetku 16. stol. Danes sicer razidana lina, katero ima zvonik v svoji zapadni steni, dokazuje, da je bila ta stena prvotno prosta in da je bila severna stranska ladja šele kasneje prizidana. Če rekonstruiramo izgled cerkve v 1. pol. 16. stol., dobimo starejšo in nižjo ladjo (v približni velikosti današnje ladje in južne vrste kapel) ter iz osi pomaknjeni mlajši prezbitarij z zvonikom.

V 17. stol. je cerkev dobila nove oltarje, od katerih je Plannerjev še ohranjen, verjetno so bili njegovi tudi oltarji sv. Križa, Janeza Krstnika in Mateja in Matije. Glavni oltar, ki se sedaj nahaja pri Sv. Ani v Teharjih, je iz l. 1651.

Barokizacijo je cerkev doživela v 2. četrtini 18. stol. po zaslugi barona Franca Miglia (+ 1752). Kakor dokazuje ogled na podstrešju, je bila takrat sezidana bazilikalno koncipirana ladja, pri čemer so porabili tudi vidovje stare ladje (gradnja opečna), dvignili in obokali prezbitarij ter reševali tudi vrh zvonika in dozidali zakrščijo. Na čas okoli 1750. kažejo tudi slogovne prvine: plitve kupole, zaokrožen prehod iz ladje k slavoloku, igrava členovitost tega prehoda itd. Važna pa je tudi sorodnost te stavbe z gliško cerkvijo: zaključek pročelja in prehod od ladje k slavoloku, svodenje prezbitarija, veliki oltar in slikarija v prezbitariju, ki je delo ista roke. Ker je cerkev v Galiciji nastala v sedemdesetih letih 18. stol. in je jasno, da je obe cerkvi delala ista delavnica stavbarjev, podobarjev, in slikarjev, je treba datirati petrovsko cerkev na ca 1750., enako velik

oltar, nastanek fresk pa na ca l. 1760. (so delo iste roke kot freske v graščini Novo Celje, ki je bilo dograjeno šele l. 1760.) Zvonik je v sredini 18. stol. dobil le novejšo streho, ki je bila potem, ko je l. 1826. pogorela obnovljena po vzoru prejšne.

Z nabavo novih orgelj l. 1796. ter oltarjev Janeza in Pavla v sededestih letih 18. stol. in Polrijana in Martina l. 1802. je bila barokizacija cerkve zaključena. V vojinih letih začetkom 19. stol. , je zgubila cerkev mnogo dragocenosti, ukradena je bila tudi stara monstranca, v 19. stol. pa so zamenjali stare oltarje z novimi, ki so le rokodelske kvalitete.

Konservatorske opombe: cerkev je v redu vzdrževana.

o Dodatek: V zakristiji je lepa paramentna omara iz konca 17. stol. , katere originalni nastavek dekorativno zaključuje prepletajoči se akantus.

Relikviarij iz zač. 18. stol. je čedno delo, okrašeno z akantom in jermenjem. Kelih: pozlačeno srebro, prstan krasijo angelske glavice, sicer jermenje, je iz 2. četrtine 18. stol.

Kelih: rokokojski iz 2. pol. 18. stol. krasno delo, glavšč je sestavljen iz volut in rocailla.

Od paramentov je omeniti nekaj dalmatik iz začetka 19. stol.

Lepa je obhajilna menza, sestavljena iz pisanega marmorja, ki je v sredini konveksno usločena.

Na severni steni ladje visi slika o. pl. , srednjega formata, v bogatem rezljanem renesančnem pozlačenem okvirju. Upodobljena je Marija, ki sedi in je zasukana rahlo v sovjo levo, z glavo in pogledom pa v desno. Tako nastaja v trikotni kompoziciji močan kontrapost. Oblečena je v rdečo obleko

ter preko naročja ogrnjena z modrim plaščem, okoli vratu je ovita s pajčolanom. Z desnico objema napol sedečega Jezusa, ki se ozira za njo. Paralelno s trikotno kompozicijo te skupine sta na vsaki strani po 2 putta, na levi pa mali Janezek, ki stoji z nogo v vreči. Te figure dajejo prostorno dogajanje temnemu ozadju. Barve so renesančno čiste, modelacija je sicer mehka (*chiaro scuro*), vendar konturacija precej energična. Slika je delo izredne kvalitete. Je delo florentinske šole 1. pol. 16. stol. Mogoče je nastala v delavnici ~~M~~ Andrea del Sarta.

V vasi je s treh strani ločno odprta kapela, v kateri stoji kip MB, ki je dobro delo 1. pol. 18. stol.

Jože Curk: Celjska topografija, rkp., str. 30 -34, zapiski 1957.

Bauten, die auf dinen deutlichen Zusammenhang mit der italienischen Bauschule hinweisen, sind bei uns doch ziemlich selten und wüssten wir augenblicklich nur zwei Kirchen des Unterlandes zu nennen, bei denen dieser Zusammenhang unleugbar und nach unserer Meinung wahrscheinlich ein Italiener~~x~~ als ihr Baumeister angenommen werden muss, ~~x=~~ nämlich ausser St. Maria in der Wüste noch die hübsche Kirche ~~Plettrovitz~~ Plettrovitsch, eine Filial~~e~~ der Pfarre Sachsenfeld bei Cilli.

St. Maria in der Wüste, "Kirchenschmuck", 1899, XXX. Jahrgang, Nr. 4, str. 49. (op. Pomemben je ves članek od str. 41-50).

Nagrobnik. prezbitერი 1726 z napisom Siste, ora pro ^{me} ~~me~~ nam fui quod es
eris quod sum et ^sum quod eris.

Vel. oltar leseno pozlačeno odlično delo štajerskega baroka, samo rezbari-
ja in kipi, sr. 18. stol. Na zanimiv način vkomponiran. Nad tabernakelj
miloštni kip. Edeno redko dosledno podrejenih resnični arhitekturi.

Juž. ladja (danes baročna kapela ima zunaj pri ~~izid~~ tleh ostanke rumene pe-
ščenčastih opornikov. Ali je bila cerkev prvotno triladijska?

Ob sev. strani fasade stoji skupina, ki je bila nekdaž na odcepu glavne
ceste. Kip angela varuha ima signature V. Küniger.

Stele, XXIVA, 1961, str. 2

str. 149 risba S. Magoliča kamnite podobe.

Dom in svet, 1.1897

(Pletrowich)

Znamenje: Pri vhodu v vas stoji skupina 3 kipov, imenovana "Petrovški križi". V sredi stoji kip v haljo oblečenega, krilatega moža, ki drži objetega dečka in predstavlja najverjetnejše dominikanskega svetnika Vincencij Fererija. Poleg njega stojita kipa Janeza in Pavla, vsak z enim putom. Kipi so v naravni velikosti.

Sv. Vincencij stoji na pravokotnem, profiliranem podstavku in je upodobljen v mirni pozi. Pod pazduho ima knjigo, z eno roko blagoslavlja, drugo levo drži sklonjeno glavo dečka, stoječega ob svetniku in oblečenega v suknjo, ki je spredaj razpeta. Svetnik ima glavo nagnjeno k dečku. Podstavka levega in desnega kipa sta enaka srednjemu (na levem napis: 1930 Prenov.), le da imata na zunanjem krilu volutasto konsolo, na vsaki konsoli pa je putto z rokokojskim medaljonom, levi putto je naslonjen z glavico na medaljon, desni pa drži medaljon v roki. Levi svetnik je golobrad, ima dolge lase, oblečen je v oklep in dolg vojaški plašč, katerega drži z eno roko, dočim ima v drugi roki meč. Svetnik je predstavljen v rahlem pregibu, glavo ima zasukano k srednji figuri. Desni svetnik je oblečen enako kot levi, z eno roko drži prav tako meč, drugo pa drži k prsim, da poudari tako močno šustvo, ki ga izraža tudi k višku dvignjena glava. Razgibanost je dosti jačja kot pri ostalih dveh svetnikih. Skupina je zelo dobro delo iz zač. 2. pol. 18. stol. Kaže na isto delavnico kot pla-

stike Novega Celja, ki so danes v Narodni galeriji v Ljubljani in verjetno delo Veita Kiningerja, največjega štajerskega kiparja poznega baroka. Na podstavku srednjega kipa je napis: Veit Königer fecit, s čemer je domneva o njegovem avtorstvu potrjena. Veit Königer 1729-1792, zet Jožefa Schokotnigga 1700 - 1755, je največji poznobaročni kipar Štajerske, v katerega delu se pa že lahko nakazujejo klasicistični elementi. Živel in deloval je v Grazu.

J. Curk: Celjska topografija, rkp. str. 34 , zapiski 1957.